



OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus (TELMA)

Työpaja 11
29.9.2026

Tarja Heikkinen
Opetushallitus



Ajankohtaiset asiat

1. Perusteluonnoksen muutokset

- Palautteita voi toimittaa osoitteeseen:
ammattillinenkoulutus@oph.fi
- Perusteluonnos 29.9.2026 [OPH:n www-sivulla](#).
- Muutokset **keltaisella maalattu**
- Viime tapaamisen jälkeen palautteita ei ole tullut.

2. Tiedoksi: OKM:n vaativan erityisen tuen selvitys lausuttavana lausuntopalvelussa 17.11.2026 saakka.

- Linkki lausuntopalveluun:
<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=3213c613-98eb-4157-90fa-fcf08f14953b>

Otsikointia selkiytetty

1 Työhön ja itsenäiseen elämään valmentava koulutus

- Koulutuksen tarkoitus ja tavoitteet
- Koulutuksen arvoperusta
- Koulutuksen muodostuminen

2 Henkilökohtaistaminen

- Henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelma
- Laadinta ja hyväksyminen
- Osaamisen hankkiminen ja osoittamisen suunnittelu
- Jatkosuunnitelma
- Toteuttaminen ja seuranta

3 Koulutuksen suorittaminen ja osaamisen arviointi

- Koulutuksen suorittaminen
- Palaute osaamisen kehittymisestä
- Osaamisen osoittaminen
- Osaamisen arviointi

Otsikointia selkiytetty

4 Oppimisen, osallisuuden ja hyvinvoinnin tuki

- Erityisopetus, ohjaus ja vaativa erityinen tuki
- Opiskeluhuolto

5 Koulutuksen osat

- Laaja-alainen osaaminen
- Jatkosuunnittelutaidot 2–6 osp
- Opiskelu ja oppiminen 0–30 osp
- Itsenäinen elämä ja osallisuus 0–40 osp
- Yhteiskunta ja työelämä 0–30 osp
- Muut valinnaiset koulutuksen osat 0–20 osp

Seksuaalikasvatuksen osaamistavoite

Alkuperäinen osaamistavoite	Ehdotettu uusi muotoilu	Muutoksen perustelut
tutustuu seksuaalikasvatuksen kautta seksuaalisuuteen omia ja muiden rajoja kunnioittaen	- Tutustuu seksuaalisuuden monimuotoisuuteen - Toimii omia sekä muiden rajoja kunnioittaen	Tavoite jaettu kahteen osaan. Koulutuksen järjestäjä päättäisi, tutustuuko opiskelija aihepiiriin seksuaalikasvatuksen vai jonkun muun menettelyn avulla.

Jatkosuunnitelma

- Jatkosuunnitelma vastannut urasuunnitelmaa.
- Koulutuksen aikana opiskelija osallistuu omien valmiuksiensa ja tavoitteidensa mukaisesti henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman laadintaan ja päivittämiseen sekä yksilöllisen jatkosuunnitelmansa valmisteluun
- Henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan sisältyy opiskelijan yksilöllinen jatkosuunnitelma. Työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa opiskelijan urasuunnittelua toteutetaan osana jatkosuunnitelmaa.
- Jatkosuunnitelma sisältää opiskelijan koulutuksen jälkeisiä tavoitteita ja jatkepolkuja koskevaa suunnittelua sekä tukee opiskelijan siirtymistä koulutuksen jälkeiseen elämään.
- Jatkosuunnitelmassa kuvataan opiskelijan tavoitteita, vahvuuksia, valmiuksia ja tuen tarpeita sekä koulutuksen jälkeisiä jatkepolkuvaihtoehtoja. Jatkepolut voivat liittyä esimerkiksi työhön, asumiseen, päiväaikaiseen toimintaan, kuntoutuspalveluihin tai muihin opiskelijan tavoitteiden mukaisiin ratkaisuihin.

Koulutuksen toteuttaminen

Koulutuksen järjestäjä päättää työhön ja itsenäiseen elämään valmentavan koulutuksen toteuttamisesta koulutuksen perusteiden mukaisesti.

Koulutuksen järjestäjä voi laatia koulutuksen toteuttamista kuvaavan suunnitelman. Suunnitelmassa voidaan kuvata koulutuksen järjestämisen keskeisiä periaatteita, oppimisympäristöjä, pedagogisia ratkaisuja, opiskelijoiden ohjauksen, tuen ja osallisuuden toteuttamista sekä koulutuksen järjestäjän tarjoamia koulutuksen osia.

Lisäksi suunnitelmassa voidaan kuvata opiskelijoiden valmiuksien vahvistamisen, oppimisen, osaamisen osoittamisen ja osaamisen arvioinnin keskeisiä menettelyjä.

Työskentelyn jatkaminen

Työpajat jatkuvat:

- 24.11.2026 Työpaja 12

Palautteet perusteluonnoksista osoitteeseen:
ammatillinenkoulutus@oph.fi



OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

Kiitos

